



Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2019 m. lapkričio 21 d.
(OR. en)

14208/19

ESPACE 92

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Tarybai
Dalykas:	Tvarios kosmoso ekonomikos skatinimas – <i>Politiniai debatai</i>

Delegacijoms priede pateikiamas informacinis dokumentas, skirtas 2019 m. lapkričio 29 d.
Konkurencingumo tarybos (kosmosas) posėdyje įvyksiantiems politiniams debatams.

I. ĮVADAS

1. 2016 m. spalio 26 d. Europos Komisija priėmė Komunikatą dėl Europos kosmoso strategijos¹, kurio tikslas – nustatyti bendrą strateginę Europos Sąjungos veiklos kosmose viziją, kartu užtikrinant tinkamą koordinavimą ir papildomumą su valstybių narių ir Europos kosmoso agentūros (*EKA*) vykdoma veikla.
2. Toliau įgyvendinant kosmoso strategiją turėtų būti veiksmingiau remiamas Europos kosmoso pramonės atsinaujinimas ir plėtra. Tai leistų pramonei išsiplėsti ir pagerinti galimybes patekti į pasaulinę ir Europos rinkas bei vertės grandines, ir ypač skatintų kosmoso pramonės sąsajų su kitų sektorių atsinaujinimu ir augimu kūrimą.
3. Įmdamasi tolesnių veiksmų, susijusių su 2016 m. strategija, Komisija pasiūlė Reglamentą, kuriuo sudaroma ES kosmoso programa 2021–2027 m. Tekste, kurį Nuolatinių atstovų komitetas patvirtino kaip bendrą sutarimą ir dėl kurio Europos Parlamentas balsavo per pirmąjį svarstymą, Sąjunga raginama remti kosmoso sektoriaus augimą ir plėtrą.

II. KOSMOSAS KAIP TVARAUS AUGIMO VAROMOJI JĖGA

4. Pasaulinėje kosmoso ekonomikoje vyksta spartūs pokyčiai. Pagrindinės dabartinės tendencijos apima, be kita ko, padidėjusį visuomenės susidomėjimą ir investicijas į veiklą kosmose; esminius technologinius pokyčius, dėl kurių drastiškai kinta įprastiniai verslo modeliai, todėl mažėja prieigos prie kosmoso ir naudojimosi juo išlaidos („*Naujasis kosmosas*“); didėjančias privačiojo sektoriaus investicijas į kosmoso įmones; ir tolesnį kosmoso klausimų integravimą į visuomenę ir ekonomiką, taigi, sukuriama daugiau vertės tiek kosmoso, tiek ne kosmoso sektoriuose. Vienas iš strateginių Europos kosmoso strategijos tikslų – siekti, kad visuomenė ir ES ekonomika iš kosmoso gautų kuo daugiau naudos.

¹ Dok. 13758/16.

5. Europoje, kaip ir kituose regionuose, radosi didėjančių lūkesčių dėl veiklos kosmose, kaip tvaraus augimo ir darbo vietų kūrimo varomosios jėgos, kuri taip pat būtų priemonė visuomenės ir pasauliniams iššūkiams spręsti, visų pirma skaitmeninės transformacijos ir klimato politikos veiksnių srityje. 2019 m. rugsėjo mėn. Konkurencingumo taryba aptarė ilgalaikę ES tvaraus augimo strategiją², kuri yra vienas iš svarbiausių 2019 m. birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos priimtos 2019–2024 m. ES strateginės darbotvarkės³ aspektų. Kosmosas buvo pripažintas vienu iš būsimų veiksnių, padedančių užtikrinti tvarų augimą.
6. Kosmoso politika, kurią įgyvendinant kuriamos ir diegiamos pažangiosios technologijos, Europos strateginė infrastruktūra ir pajėgumai, taip pat plėtojami ir taikomi gausūs duomenų rinkiniai, kuriais gali naudotis viešieji ir privatieji subjektai, tapo viena iš pagrindinių būsimos tvaraus augimo ir sparčios skaitmeninės transformacijos varomųjų jėgų ir klimato bei išteklių naudojimo stebėsenos pagrindu.
7. Atsirandančios inovacijos, dirbtinis intelektas, duomenys ir platformų ekonomika yra vieni iš pagrindinių veiksnių, skatinančių Europos našumą, augimą, klestėjimą ir užimtumą pasaulinės duomenų ekonomikos kontekste. Europos Komisija turėtų toliau skatinti inovacijas kosmoso duomenų paslaugų srityje, labiau remti kosmoso technologijų įsisavinimą ir skatinti abipusį keitimąsi žiniomis ir gebėjimais, taip pat įdiegti mechanizmus, kuriais būtų raginama ir skatinama dalytis duomenimis, bendrai juos naudoti ir sutelkti.
8. ES turėtų siekti pereiti prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, kad pasiektų ES 2030 m. klimato ir energetikos tikslus, taip pat Paryžiaus susitarimo tikslus ir Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus. Kosmoso infrastruktūrai ir duomenims tenka labai svarbus vaidmuo stebint pagrindinius kintamuosius rodiklius, pavyzdžiui, šiltnamio efektą sukeliančias dujas, tokias kaip CO₂ ir metaną, taip pat stebint aplinkos pokyčius ir reaguojant į gaivalines nelaimes.

²Dok. 11965/1/19 REV 1.

³Dok. EUCO 9/19.

III. KOSMOSO EKONOMIKA PATI SAVAIME TURI BŪTI TVARI

9. Veiklai kosmose intensyvėjant didėja spaudimas kosmoso sektoriui užtikrinti, kad jo subjektų elgesys būtų atsakingas. Tam, kad būtų išsaugota nepriklausoma, patikima ir ekonomiškai efektyvi ES prieiga prie kosmoso, būtina toliau užtikrinti kosmoso prieinamumą.
10. Veiklos kosmose tvarumui didžiausią riziką tebekelia vis gausėjančios kosminės šiukšlės. Europa turėtų užimti vieną pirmaujančių pozicijų siekiant įtvirtinti tarptautinius atsakingo elgesio kosminėje erdvėje principus Jungtinių Tautų ir kitų atitinkamų daugiašalių forumų kontekste. 2019 m. birželio mėn. Jungtinių Tautų Kosminės erdvės taikaus naudojimo komiteto (UN COPUOS) priimtose Kosminės erdvės veiklos ilgalaikio tvarumo gairėse valstybės ir tarptautinės organizacijos raginamos imtis įgyvendinimo priemonių, kuriomis būtų užtikrintas tvarus kosminės erdvės išteklių naudojimas. Be to, veiklai kosmose intensyvėjant turi būti tarptautiniu mastu diskutuojama dėl poreikio valdyti kosmoso eismą.
11. Siekiant dar labiau sustiprinti Europos pirmaujančią poziciją tvaraus kosmoso išteklių naudojimo srityje ir atsižvelgiant į pasiūlymo dėl reglamento dėl ES kosmoso programos 7 konstatuojamąją dalį, turėtų būti dedamos pastangos išnagrinėti galimybę Europos Sąjungai prisijungti prie atitinkamų JT sutarčių ir konvencijų.
12. Orbitų sutelkimas taip pat gali padėti rasti naujų paslaugų, tokių kaip gyvavimo ciklo pabaigos procesų ir objektų šalinimo iš orbitų, techninės priežiūros orbitoje ir aktyvaus šiukšlių šalinimo, rinkai. Novatoriški sprendimai šiose srityse yra svarbiausi tvarios kosmoso infrastruktūros ir Europos konkurencingumo elementai. Labai svarbu, kad Europos kosmoso sektorius užimtų pirmaujančią poziciją kuriant šią rinką.

IV. IŠVADA

13. Įgyvendinant būsimą Europos kosmoso politiką turėtų būti veiksmingiau sudaromos sąlygos susieti kosmoso sektorių su kitų sektorių atsinaujinimu ir ekonomikos augimu. Visų pirma, užėmus pirmaujančias pozicijas skaitmeninės transformacijos, klimato politikos veiksnių ir tvaraus kosmoso erdvės išteklių naudojimo srityje, Europai atsiras naujų verslo ir tarpsektorinių inovacijų galimybių.

V. POLITINIAMS DEBATAMS SKIRTI KLAUSIMAI

14. Atsižvelgiant į pirmiau aprašytas aplinkybes, valstybių narių prašoma pasikeisti nuomonėmis šiais klausimais:

- 1. Kokių priemonių ES turėtų imtis, kad paskatintų kosmoso sektoriaus gebėjimą daryti įtaką kitiems sektoriams ir kurti sąsajas su ne kosmoso sektoriais, visų pirma kiek tai susiję su skaitmenine transformacija ir klimato politikos veiksmais, tokiu būdu skatinant tvarų augimą ir atsinaujinimą?*
- 2. Kaip užtikrinti, kad tvarumas taptų svarbiu Europos kosmoso politikos elementu? Ar Europa turėtų imtis pirmaujančio vaidmens tvaraus kosmoso išteklių naudojimo srityje ir tokį naudojimą aktyviai propaguoti visame pasaulyje bei skatinti pagrindinių tvary technologijų vystymąsi?*
